

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/43/2022
Identifikačné číslo spisu:	8103899869
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8103899869.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ I.. Z. B., bývajúcej vo D. Š.V., R. XX, 2/ Z. R., bývajúcej v C., C. XX, 4/ I.. Z. I., bývajúcej v C., C. T. XXXX/X, 5/ M.. N. C., bývajúcej v H. H., U. XX, zastúpených JUDr. Miroslavom Sklenárom, advokátom v Košiciach, Kováčska 40, proti žalovaným 1/ Základná organizácia SZZ, Pod hradom 36 - 14, Veľký Šariš, identifikačné číslo: 00178152 1387, 2/ I. K., bývajúcemu v C., Š. XX, 3/ N. I., bývajúcemu vo D. B. XXX, 4/ G. K., bývajúcej vo D. Š., I. G. X, 5/ N. C., bývajúcemu v C., U. XX, 6/ S. D., bývajúcemu v C., C. R. XX, 7/ G. S., bývajúcemu vo D. Š., Z.. G. X, 8/ Š. G., bývajúcemu vo D. Š., Š. XX, 9/ N. R., bývajúcemu vo D. Š., Z.. G. X, 11/ C. Y., bývajúcemu v C., W. XX, 12/ Y. Š., bývajúcej vo D. Š., Š. XX, 13/ G. T., bývajúcemu vo D. Š., Y.. N. X, 14/ J. K., bývajúcej v C., Š.H. XX, zastúpenej C. K., bývajúcim v C., Š. XX, 15/ I. U., bývajúcemu vo D. Š., K. X, 16/ W. Y., bývajúcej vo D. Š., Š. XX, 17/ I. K., bývajúcej v C., Č. X, 18/ C.. F. Y., bývajúcej vo D. Š., W. XXX/X, 19/ I. D., bývajúcej vo D. Š., Z.. G. X, 20/ N. Y., bývajúcemu vo D. Š., Z.. G. X, 21/ D. W., bývajúcej v C., J. X, 22/ I. S., bývajúcej v C., F. XX, 23/ C.. D. Š., bývajúcemu vo D.Y. Š., Z.. G. X, 24/ M. G., bývajúcemu vo D. Š., Z.. G. X, 25/ Z. G., bývajúcemu vo D. Š., G. XX, 26/ Z. S., bývajúcej vo D. Š., Z.. G. X, 28/ I. Č., bývajúcemu v C., Y. Z. X, 29/ N. C., bývajúcemu v C., S. X, 30/ F. Y., bývajúcemu v C., F. X, 31/ X. H., bývajúcemu vo D. Š., R. XX, 32/ D. H., bývajúcemu vo D. Š.V., Y.. N. X, 33/ I. B., bývajúcej vo D. Š., Z.. G. X, 34/ Z. T., bývajúcej vo D. Š., I. G. XX, 35/ D. I., bývajúcemu v C., Č. XX, 36/ V. Ľ. H., bývajúcej v C., H. XX, 37/ Y. G., bývajúcej v Y., T. XX/XX, 39/ C. Y., bývajúcemu v C., XX. T. XXX, 40/ I. C., bývajúcej vo D. Š., S. XX/XX, 41/ N. I., bývajúcemu v C., Č.Á. XX, 42/ N. I., bývajúcemu vo D. Š., N.. Y. X, 43/ D. S., bývajúcemu vo D. Š., R. X, 44/ W. K., bývajúcemu vo D. Š., Z.. G. X, 47/ C. K., bývajúcemu v C., Š. XX, 48/ S. W., bývajúcej v C., C. XX, 49/ Y. C., bývajúcej v C., Ď. XX, žalovaní 1/, 3/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/, 12/, 13/, 15/, 16/, 17/, 20/, 21/, 22/, 23/, 24/, 26/, 28/, 29/, 30/, 31/, 32/, 33/, 35/, 39/, 41/, 42/, 43/, 44/, 48/, 49/ zastúpení JUDr. Stanislavom Súletym, advokátom v Bardejove, Námestie SNP 1, o určení, že žalovaní nemajú právo užívať pozemky a iné, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/269/2003, o dovolaní žalobkýň 1/, 2/, 4/, 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. januára 2017 sp. zn. 17Co/328/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 24. januára 2017 sp. zn. 17Co/328/2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. októbra 2012 č. k. 14C/269/2003-968 žalobu žalobkyne 1/ proti žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/ a 12/ zamietol, žalobu žalobkyní 2/, 4/ a 5/ proti žalovaným 1/, 13/ - 26/, 28/ - 37/, 39/ - 44/, 47/ - 49/ zamietol a rozhodol, že náhradu trov konania stranám nepriznáva.

2. Súd prvej inštancie doplniacím rozsudkom z 5. mája 2014 č. k. 14C/269/2003-1079 doplnil vyššie uvedený rozsudok tak, že zamietol žalobu žalobkyne 1/ voči žalovaným 13/, 28/, 29/ a 49/ o vypratanie nehnuteľnosti a zaplatenie odškodného za nemajetkovú ujmu, zamietol žalobu žalobkyne 1/ voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/, 12/ a 13/ o určenie, že títo žalovaní bez písomnej dohody nemajú právo užívať pozemky žalobkyne a zamietol žalobu žalobkyní 2/, 4/ a 5/ voči žalovaným 1/, 14/ - 26/, 28/ - 37/, 39/ - 44/, 47/ - 49/ o určenie, že títo žalovaní bez písomnej dohody nemajú právo užívať pozemky žalobkyní.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. januára 2017 sp. zn. 17Co/328/2015 rozhodol nasledovne:

- zastavil odvolacie konanie o odvolaní žalobkyne Z. R., I. I.Y., M.. N. C.V. v celom rozsahu,
- priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyniam Z. R., I. I.L. a M.. N. C. vo vzťahu ku všetkým uplatneným nárokom,
- zastavil odvolacie konanie o odvolaní žalobkyne Z. B. v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, resp. odškodného za užívanie pozemkov,
- priznal žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/ a 12/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni Z. B. vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, resp. odškodného za užívanie pozemkov,
- potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacím rozsudkom súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. vo výroku o zamietnutí povinnosti žalovaného 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/ a 12/ vypratať a protokolárne vrátiť žalobkyni 1/ Z. B. pozemky,
- zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacím rozsudkom súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že žalovaným 1/, 3/ - 9/, 11/, 12/, 15/ - 26/, 28/, 30/, 31/, 33/, 34/, 36/, 37/, 39/, 40/, 41/, 43/, 48/ a 49/ priznáva náhradu trov konania voči žalobkyniam Z. B., Z. R., I. I., M.. N. C.G. v plnom rozsahu,
- priznal žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/, 9/, 11/ a 12/ vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobkyni Z. B.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobkyne 1/, 2/, 4/, 5/ dovolanie z dôvodu existencie procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po predložení spisu na rozhodnutie o dovolaní skúmal, či sú splnené procesné predpoklady, za ktorých môže uskutočniť dovolací prieskum. Dospel k záveru, že tieto predpoklady nie sú dané.

6. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“).

8. Ustanovenie § 161 ods. 1 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti osoby byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá.

Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka).

9. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP).

10. Podľa § 420 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

11. Najvyšší súd v priebehu dovolacieho konania zistil, že pôvodný žalovaný 18/ J.M. I., naposledy bývajúcí vo D. Š., W. X, zomrel dňa XX. B. XXXX a pôvodný žalovaný 19/ N. D., naposledy bývajúcí vo D. Š., Z.. G. X, zomrel dňa X. S. XXXX, teda obaja menovaní zomreli ešte skôr, než odvolací súd vydal dovolaním napadnutý rozsudok (24. januára 2017).

12. Ako vyplýva z uvedeného, odvolací súd konal so zomrelými stranami sporu, ktoré neboli nositeľom procesnej subjektivity, a tým zaťažil svoje konanie a rozhodnutie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. b/ CSP. Existencia tejto vady mala za následok zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

13. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.